

RACHEL HARTMAN

# SERAPHINA

**Rachel Hartman.** După ce și-a luat licența în literatură comparată, Rachel Hartman a renunțat să-și continue studiile literare pentru a se dedica benzilor desenate. S-a mutat o vreme între Chicago, Philadelphia, Anglia și Japonia și s-a apucat să scrie *Seraphina*, prima ei carte, la 30 de ani. În deceniul care a urmat până la publicare a rescris-o de patru ori. Deși cartea a apărut abia în 2012, a avut un succes formidabil, câștigând două premii literare pentru operă de debut și fiind deja tradusă în 16 limbi. În prezent, autoarea trăiește în Canada, cu familia.

RACHEL HARTMAN

# SERAPHINA

Traducere din engleză  
de Mihaela Ghiță

youngart

*In memoriam:*  
*Michael McMechan, dragon, dascăl, prieten.*

## Prolog

Îmi amintesc momentul nașterii mele.

De fapt, am amintiri dinainte de asta. Nu era niciun pic de lumină, dar se auzea o muzică: scârțâitul articulațiilor, sângele învolburându-se, cântecul sacadat al inimii, simfonia bogată a indigestiei. Eram învăluită în sunete și mă simțeam în siguranță.

Apoi, dintr-odată, lumea mi-a fost sfâșiată și am fost azvârlită într-o lumină rece și tăcută. Am încercat să umplu golul cu țipetele mele, dar spațiul era prea vast. M-am împotrivit din răputeri, dar nu era cale de întoarcere.

Nu-mi mai amintesc nimic altceva; la urma urmei, nu eram decât un bebeluș, chiar dacă unul ciudat. Sângele și teama nu însemnau mare lucru pentru mine. Nu-mi amintesc groaza moașei, plânsul tatei sau pe preot dându-i ultima binecuvântare mamei.

Mama mi-a lăsat o moștenire complicată și împovăritoare. Tata a ascuns detaliile îngrozitoare de toată lumea, inclusiv de mine. A aranjat să ne mutăm înapoi în Lavondaville, capitala Goreddului, și a reînceput să practice avocatura. Și-a reinventat nevasta moartă, astfel încât să facă lucrurile mai suportabile. Credeam în ea așa cum unii oameni cred în Ceruri.

Am fost un copil mofturos; nu voiam să sug decât dacă doica îmi cânta fără să rateze vreo notă.

— Are auzul selectiv, remarca Orma, un cunoscut înalt și colțuros de-al tatălui meu, care ne vizita des pe-atunci.

Orma nu-mi spunea niciodată pe nume, de parcă aș fi fost un câine; mă simțeam atrasă de răceala lui, la fel cum pisicile gravitează în jurul oamenilor care ar prefera să le evite.

Într-o dimineață de primăvară ne-a însoțit la catedrală, unde tânărul preot mi-a uns părul rar cu ulei de levănțică și mi-a spus că, în ochii celor din Ceruri, eram o regină. Am urlat ca din gură de șarpe, așa cum îi stă bine unui sugar care se respectă; țipetele mele răsunau în tot naosul. Fără a se obosi să-și înalțe privirea din dosarul pe care îl adusese cu el, tatăl meu a promis să mă crească cum se cuvine în ritul Tuturorsfinților. Preotul mi-a oferit psaltirea tatălui meu, iar eu i-am dat drumul din mână ca la comandă. În cădere, s-a deschis la imaginea Sf. Yirtrudis a cărei față fusese înnegrită.

Preotul și-a pupat dosul mâinii, ținând degetul mic ridicat.

— Psaltirea dumneavoastră încă îi mai conține pe eretici!

— Este o psaltire foarte veche, a spus tata, fără să ridice privirea, și nu-mi place să distrug cărțile.

— Noi îi sfătuim pe credincioșii bibliofili să lipească paginile cu Yirtrudis una de cealaltă, pentru ca această greșeală să nu se poată repeta, a spus preotul, după care a dat pagina. Cu siguranță, Cerurile s-au gândit, de fapt, la Sf. Capiti.

Tata a mormăit ceva despre înșelătorie plină de superstiții, suficient de tare încât preotul să-l poată auzi. A urmat o discuție aprinsă între tatăl meu și preot, dar nu mi-o amintesc. Mă uitam cu ochi mari, transfigurată, la o procesiune

de călugări care înaintau de-a lungul naosului. Au trecut pe lângă noi în pantofii lor moi, un stol şușotitor de rase monahale întunecate și de rozarii clinchetitoare, apoi și-au ocupat locurile în balconul corului. Scaunele au scârțâit; câțiva călugări au tușit.

Au început să cânte.

Catedrala, răsunând de vocile bărbătești, părea să se umfle dinaintea ochilor mei. Soarele strălucea prin ferestrele înalte; pe podeaua de marmură înfloreau pete purpurii și aurii. Muzica îmi făcea trupșorul să plutească, umplându-mă și învăluindu-mă, mă făcea să nu-mi mai încap în piele. Ea reprezenta răspunsul la o întrebare pe care nu o rostisem niciodată, era modul de a umple golul înfricoșător în care fusesem azvârlită la naștere. Credeam – nu, *știam* – că puteam transcende imensitatea, pentru a ajunge să ating tavanul boltit cu mâna.

Am încercat s-o fac.

Doica a țipat scurt atunci când, zvârcolindu-mă, aproape că i-am scăpat din brațe. M-a prins de gleznă într-un unghi ciudat, așa încât am ajuns să mă uit amețită la podea; părea înclinată și se învârtea.

Tata m-a ridicat, cuprinzându-mi trunchiul grăsuț cu brațele-i lungi și ținându-mă la distanță de o lungime de braț, de parcă tocmai ar fi descoperit un broscoi supradimensionat și uluitor. I-am întâlnit ochii cenușii ca marea, iar colțurile li s-au încrețit trist.

Preotul s-a năpustit pe lângă noi fără să-mi mai dea binecuvântarea. Orma l-a urmărit cu privirea până când a dispărut după colțul Casei Aurite, apoi a spus:

— Claude, explică-mi, te rog. A plecat pentru că ai reușit să-l convingi că religia lui este o înșelătorie? Sau s-a simțit... cum îi zice? Jignit?

Tatăl meu nu părea să-l fi auzit; ceva legat de ființa mea îi atrăsese atenția.

— Uită-te la ochii ei. Aș putea să jur că ne înțelege.

— Are o privire lucidă pentru un bebeluș, a spus Orma, împingându-și ochelarii în sus pe nas și cercetându-mă la rândul-i cu privirea lui pătrunzătoare.

Avea ochii căprui închis, ca ai mei. Însă, spre deosebire de ai mei, ai lui erau reci și misterioși precum cerul noaptea.

— Nu m-am achitat cum trebuie de sarcina asta, Seraphina, a spus tata încetișor. Se prea poate să nu reușesc niciodată pe deplin, dar cred că mă pot descurca mai bine de acum încolo. Trebuie să găsim o modalitate de a reprezenta o familie unul pentru celălalt.

Mi-a sărutat creștetul acoperit cu puf. Nu mai făcuse niciodată asta. Mă uitam la el cu gura căscată, de-a dreptul uluită. Vocile lichide ale călugărilor ne înconjurau și ne țineau pe toți trei laolaltă. Preț de o secundă binecuvântată, am re trăit sentimentul dintâi, cel pe care îl pierdusem la naștere: totul era la locul lui, iar eu eram întocmai acolo unde trebuia să fiu.

După aceea totul s-a risipit. Am ieșit pe ușile bătute în bronz ale catedralei; muzica s-a stins în urma noastră. Orma a pornit alene de-a lungul piațetei fără să-și fi luat rămas bun, cu pelerina fluturându-i asemenea aripilor unui liliac gigantic. Tata m-a dat doicii în grijă și și-a strâns pelerina pe lângă trup, îndesându-și capul între umeri din pricina vântului sălbatic. Am țipat după el, însă nu s-a întors. Deasupra noastră cerul se înălța gol și foarte îndepărtat.

Înșelătorie plină de superstiție sau nu, mesajul psaltirei era clar: „Adevărul nu poate fi spus. Iată în schimb o minciună acceptabilă.“

Nu că Sf. Capiti – să mă țină în inima ei! – ar fi reprezentat o înlocuitoare nedemnă. Dimpotrivă, nici că putea fi mai bine aleasă. Sf. Capiti își purta propriul cap pe un talger, de parcă ar fi fost o găscă la cuptor; țeasta ei se zgâia la mine din paginile cărții, provocându-mă să o judec. Ea reprezenta viața minții, complet independentă de mecanismele sordide ale trupului.

Pe măsură ce am crescut, am ajuns să înțeleg această distincție și m-am văzut copleșită eu însămi de bizareriile propriului trup, dar chiar și când eram foarte mică, am simțit întotdeauna o simpatie viscerală față de Sf. Capiti. Cine ar fi putut iubi pe cineva cu capul desprins de trup? Cum să fi realizat ceva în viață când mâinile îi erau permanent ocupate cu tipsia aceea? Existau oare oameni care s-o înțealeagă și care să și-o revendice drept prietena lor?

Tata îi îngăduise doicii să lipească paginile cu Sf. Yirtrudis una de cealaltă; biata femeie nu și-a găsit liniștea la noi în casă până n-a făcut asta. Eu n-am apucat să mă uit vreodată la eretică. Dacă țineam pagina în lumină, reușeam să disting contururile ambelor sfinte, contopite într-un singur sfânt grotesc. Brațele întinse ale Sf. Yirtrudis țâșneau din spinarea Sf. Capiti asemenea unei perechi de aripi inutile; capul ei se înălța pe locul unde ar fi trebuit să fie cel al Sf. Capiti. Era o sfântă dublă pentru viața mea dublă.

Muzica a fost aceea care m-a ademenit în cele din urmă departe de spațiul protector al case tatălui meu, făcându-mă

să mă îndrept către oraș și către curtea regală. Mi-am asumat un risc teribil, dar nu aveam încotro. Nu înțelegeam că purtam singurătatea dinaintea-mi pe o tîpsie și că muzica era lumina ce avea să îmi călăuzească pașii.

## Unu

În mijlocul catedralei era amplasată o machetă a Cerurilor, numită Casa Aurită. Acoperișul ei se deschidea ca o floare, pentru a dezvălui o scobitură cât un stat de om în care zăcea trupul Prințului Rufus înfășurat într-un giulgiu țesut cu aur. Picioarele i se odihneau pe pragul binecuvântat al Casei; capul îi era încununat cu stele aurii.

Sau, cel puțin, așa s-ar fi convenit să fie. Asasinul Prințului Rufus îl decapitase. Garda străbătuse pădurea și ținutul mlăștinos în lung și-n lat, căutând zadarnic țeasta prințului; avea să fie îngropat fără ea.

Stăteam în picioare pe treptele balconului corului, cu fața către ceremonial. Din amvonul situat în stânga mea, episcopul se ruga deasupra Casei Aurite, a familiei regale și a mulțimii de nobili îndoliați care umplea inima bisericii. Dincolo de un gard de lemn, enoriași de rând se îngrămădeau în naosul întunecos. De îndată ce episcopul avea să-și încheie rugăciunea, trebuia să cânt Închinarea către Sf. Eustace, cel ce călăuzea spiritele în sus pe Scara Cerească. Mă legănam pe picioare, amețită, îngrozită, de parcă mi s-ar fi cerut să cânt la flaut pe o faleză măturată de vânt.

În realitate, nimeni nu-mi ceruse să cânt. Nu figuram în program; la plecare îi promisesem tatei că nu aveam să cânt în public. Auzisem Închinarea o dată sau de două ori,

dar nu o mai interpretasem niciodată. Acela nici măcar nu era flautul meu.

Solistul ales de mine, însă, se așezase din greșeală pe instrument și îi îndoise muștiucul; solistul de rezervă închinase prea multe pahare pentru sufletul Principelui Rufus și acum era în grădina mănăstirii, chinuit de regrete. Nu aveam o a doua soluție de rezervă. Ceremonia avea să fie un eșec fără Închinare. Eu eram responsabilă cu muzica, așa că totul cădea în sarcina mea.

Rugăciunea episcopului continua cu descrierea minunatei Case Cerești, căminul Tuturorsfinților, unde cu toții aveam să ne odihnim cândva întru eternă fericire. Nu a pomenit vreo excepție; nu era nevoie. Privirea mi-a lunecat fără să vreau către ambasadorul dragon și contingentul bunăvoinței din ambasada sa, așezați în spatele nobilimii dar înaintea gloatei. Erau în saarantrai – formele lor umane – dar se distingeau imediat, chiar și de la distanța aceea, după clopoțeii de argint de pe umeri, după locurile rămase neocupate de jur împrejurul lor, dar și după faptul că nu-și plecau niciodată fruntea în timpul rugăciunii.

Dragonii nu au suflet. Nimeni nu se aștepta la evlavie din partea lor.

— Fie de-a pururi astfel! a intonat episcopul.

Acesta era semnalul că trebuia să încep să cânt, dar chiar în clipa aceea l-am zărit pe tatăl meu în naosul aglomerat, dincolo de barieră. Era palid și tras la față. În minte mi-au venit vorbele pe care mi le spusese în ziua în care am plecat la curte, cu doar două săptămâni în urmă:

„Nu care cumva să atragi atenția asupra ta. Dacă nu te gândești la propria ta siguranță, adu-ți aminte cel puțin câte am eu de pierdut!“

Episcopul și-a dres glasul. Mie îmi înghețase inima și de abia mai puteam respira. M-am uitat în jur în încercarea disperată de a-mi recăpăta concentrarea.

Privirea mi s-a oprit asupra familiei regale, trei generații așezate laolaltă dinaintea Casei Aurite, un tablou al durerii. Regina Lavonda își lăsase pletele încărunțite să-i atârne pe umeri; ochii de un albastru spălăcit îi erau roșii de cât plânsese după fiul ei. Princesa Dionne ședea mândră și arunca priviri crunte împrejur, ca și cum ar fi plănuit o răzbunare împotriva asasinilor fratelui ei mai mic sau chiar a lui Rufus însuși pentru că nu reușise să apuce a patruzecoa aniversare. Princesa Glisselda, fiica Dionnei, își sprijinea capul bălai pe umărul bunicii sale pentru a o alina. Principele Lucian Kiggs, vărul și logodnicul Glisseldei, ședea puțin izolat de restul familiei, privind în gol. Nu era fiul Principelui Rufus, dar părea atât de șocat și de îndurerat, încât parcă și-ar fi pierdut propriul părinte.

Aveau nevoie de pacea Cerurilor. Nu știam mare lucru despre Sfinți, dar știam destule despre tristețe și mai știam și că muzica e cel mai sigur leac pentru ea. Măcar atâta alinare le puteam oferi. Am dus flautul la buze, mi-am înălțat privirile către cupola boltită și am început să cânt.

Am început prea încet, nesigură de melodie, însă notele au părut să își găsească drumul către mine și am căpătat încredere. Muzica țâșnea din mine asemenea unei porumbițe eliberate în imensitatea naosului; catedrala însăși îi împrumuta din bogăția ei, de parcă mărețul edificiu ar fi fost, și el, instrumentul meu.

Sunt unele melodii care vorbesc la fel de grăitor precum cuvintele, care izvorăsc logic și inevitabil dintr-o emoție unică, pură. Închinarea este una dintre ele, ca și cum

compozitorul ar fi căutat să distileze cea mai pură esență a suferinței, spunând: „Asta înseamnă să pierzi pe cineva.“

Am repetat de două ori Închinarea, nevrând s-o las să se stingă, anticipând în sfârșitul muzicii o altă pierdere palpabilă. Am lansat ultima notă în eter, mi-am ascuțit auzul pentru ultimul ecou și am simțit cum mă prăbușesc pe dinăuntru, epuizată. Nu aveau să urmeze aplauze, căci așa o cerea ocazia, însă tăcerea însăși era asurzitoare. M-am uitat la marea de chipuri, de la cele ale nobilimii și ale celorlalți oaspeți de seamă, la gloata de oameni simpli de dincolo de barieră. Cu toții stăteau neclintiți, cu excepția dragonilor care se foiau neliniștiți în scaunele lor și a lui Orma care, lipit de gardul despărțitor, își flutura în mod absurd pălăria în direcția mea.

Eram prea istovită să mă simt stânjenită de gestul lui. Am înclinat din cap și m-am retras.

\*

Eram noua asistentă a compozitorului curții, post pe care îl câștigasem după ce mă luptasem cu alți douăzeci și șapte de muzicieni, de la trubaduri itineranți până la maeștri recunoscuți. Eu reprezentam o surpriză; nimeni de la conservator nu mă băgase în seamă ca protejată a lui Orma. Orma era un modest profesor de teorie muzicală, nu un muzician adevărat. Cânta bine la clavecin, dar numai în măsura în care instrumentul părea să cânte singur dacă el apăsa clapele potrivite. Îi lipseau pasiunea și simțul muzical. Nimeni nu se aștepta ca vreun student de-al lui să fie capabil de mare lucru.

Anonimatul meu era premeditat. Tata îmi interzisese să socializez cu ceilalți studenți și profesori; înțelegeam rațiunea din spatele acestui lucru, oricât de singură m-aș

fi simțit. Nu îmi interzisese în mod explicit să dau probă pentru vreun post, însă știam prea bine că nu i-ar fi convenit. Așa mergeau de obicei lucrurile între noi: el fixa niște limite foarte stricte, iar eu mă conformam până când nu mai rezistam. Întotdeauna muzica a fost aceea care m-a împins dincolo de ceea ce el considera a fi sigur. Chiar și așa, nu prevăzusem amploarea și profunzimea furiei sale atunci când a aflat că mă pregăteam să plec de acasă. Știam că mânia lui ascundea de fapt teama pentru binele meu, dar asta n-a făcut-o mai ușor de suportat.

Acum lucram pentru Viridius, compozitorul curții, care era bolnav și avea nevoie disperată de un asistent. Cea de a patruzecia aniversare a tratatului dintre Goredd și neamul dragonilor se apropia cu repeziciune și însuși Ardmagarul Comonot, marele general dragon, avea să sosească pentru festivități peste numai zece zile. Concertele, balurile și celelalte delicii muzicale cădeau în sarcina lui Viridius. Eu urma să-l ajut să selecteze interpreții, să organizez programele și să-i predau Principesei Glisselda lecția de clavecin, lucru pe care Viridius îl găsea plictisitor.

Toate astea mă ținuseră ocupată în primele două săptămâni de lucru, dar întreruperea neașteptată reprezentată de aceste funeralii adusese cu sine câteva sarcini suplimentare. Criza de gută a lui Viridius îl scosese din joc, așa încât întreg programul muzical căzuse în sarcina mea.

Trupul Principelui Rufus a fost transportat către criptă, însoțit doar de familia regală, de preoțime și de cei mai de seamă oaspeți. Corul catedralei a cântat Despărțirea, iar mulțimea a început să se împrăștie. M-am împleticit la loc în absidă. Nu cântasem niciodată dinaintea unui public alcătuit din mai mult de una sau două persoane; nu anticipasem neliniștea de dinaintea concertului și epuizarea de după.

Sfinți din Ceruri, era ca și cum aș fi stat despuiată dinaintea lumii întregi!

Mă foiam de colo-colo, felicitându-mi muzicienii și supra-veghind retragerea lor. Guntard, asistentul meu autopropus, s-a furișat în spatele meu și mi-a pus o mână pe umăr, gest care m-a surprins neplăcut.

— Maestra! A fost mai mult decât frumos!

Am înclinat într-o doară din cap în semn de mulțumire și m-am îndepărtat.

— Te caută un bătrân, a continuat Guntard. A apărut în timpul soloului tău, dar l-am trimis să aștepte. A schițat un gest în susul absidei, către capelă, unde zăbovea un bărbat în vârstă. Tenul său închis la culoare lăsa se se înțelegea că provenea din îndepărtatul Porfir. Părul încărunțit era împletit în codițe îngrijite, iar chipul i se încrețea într-un zâmbet.

— Cine? am întrebat.

Guntard și-a scuturat tonsura plin de dispreț.

— Are o șleahtă de dansatori de pygegyria și i-a intrat în cap că am vrea să-i punem să danseze la înmormântare.

Buzele lui Guntard se strânseseră în rânjetul acela pe jumătate condescendent, pe jumătate invidios, pe care îl afișează goreddienii atunci când vorbesc despre străinii decandenți.

Nu m-aș fi gândit niciodată să introduc pygegyria în program; noi, goreddienii, nu obișnuim să dansăm la înmormântări. Chiar și așa, nu puteam trece cu vederea aroganța lui Guntard.

— Pygegyria este o formă de dans străveche și respectată în Porfir.

Guntard a pufnit.

— Pygegyria se traduce efectiv prin „dat din fund“!

A aruncat o privire temătoare în direcția Sfinților din nișe, i-a văzut pe câțiva dintre ei încruntându-se și și-a lipit, pios, încheieturile degetelor de buze.

— Oricum, trupa lui este în mănăstire. Îi cherchelesc pe călugări.

Simțeam că începe să mă doară capul. I-am dat flautul lui Guntard.

— Înapoiază-i-l proprietarului. Și trimite-i la plimbare pe dansatorii ăștia, dar fă-o politicos, te rog.

— Pleci înapoi deja? a întrebat Guntard. Câțiva dintre noi mergem la Maimuța Însorită.

Mi-a pus o mână pe antebrațul stâng. Am încremenit, luptându-mă cu impulsul de a-l împinge sau de a o rupe la fugă. Am tras adânc aer în piept pentru a mă calma.

— Mulțumesc, dar nu pot, am spus, dezlipindu-i mâna de pe a mea, sperând că nu avea să se supere.

Expresia lui sugera că se supăraseră puțin.

Nu era vina lui; presupunea că sunt o persoană normală, al cărei braț poate fi atins fără teama de consecințe. Îmi doream foarte mult să-mi fac prieteni la acest loc de muncă, dar întotdeauna urma un avertisment, așa cum noaptea îi urmează zilei: nu aveam niciodată voie să las de tot garda jos.

M-am întors către galeria corului pentru a-mi lua pelerina; Guntard a plecat alene să facă ce-l rugasem. În spatele meu, bătrânul a strigat:

— Doamnă, așteptați! Abdo bătut atâta drum, doar ca să întâlnească cu domnia ta!

Am continuat să privesc drept înainte, furișându-mă în sus pe scări și în afara câmpului său vizual.

Călugării terminaseră de cântat Despărțirea o dată și încă o dată, însă naosul continua să fie pe jumătate plin;

nimeni nu părea dispus să plece. Principele Rufus fusese îndrăgit de oameni. Eu abia dacă apucasem să-l cunosc, însă se arătase amabil atunci când mă prezentase Viridius, iar în ochi i se ghicea un licăr de interes. Judecând după mulțimea de cetățeni care așteptau, vorbind în șoaptă și clătinând din cap a neîncredere, procedase întocmai cu jumătate de orăș.

Rufus fusese ucis în timpul unei partide de vânatoare, iar Garda Reginei nu descoperise niciun indiciu legat de asasin. Lipsa capului îi făcea pe unii să se gândească la dragoni. Îmi închipuiam că saarantraii prezenți la funeralii erau cât se poate de conștienți de asta. Mai aveam doar zece zile până la sosirea Ardmagarului și paisprezece până la aniversarea tratatului. Dacă Principele Rufus fusese, într-adevăr, ucis de un dragon, momentul ales era cum nu se poate mai prost. Cetățenii noștri erau și așa suficient de neliniștiți când venea vorba de dragoni.

Am pornit-o de-a lungul traveei sudice, însă ușa de la capătul ei era blocată de niște lucrări de construcție. Un maldăr de țevi de metal și de lemne ocupa jumătate din podea. Am continuat să înaintez spre porțile principale, atentă ca nu cumva tatăl meu să mă încolțească de după vreo coloană.

— Îți mulțumesc! mi-a strigat o doamnă de onoare în vârstă când am trecut pe lângă ea. Și-a dus mâinile la inimă. Nu am mai fost niciodată atât de mișcată.

Am făcut o plecăciune ușoară și mi-am văzut de drum, însă entuziasmul ei atrăsese alți curteni aflați prin apropiere. „Înălțător!“ am auzit, și „Sublim!“. Am înclinat grațios din cap și am încercat să zâmbesc, evitând mâinile care încercau să mă atingă. Mi-am croit drum afară din mulțime,